

засудженими та порушниками на яких накладено стягнення у виді громадських робіт: рішення сесії Холминської територіальної громади від 24.02.2021р. № 13-3/VIII. URL: <https://holmsr.gov.ua/docs/646019/>.

6. Про затвердження переліку видів робіт та об'єктів на території селищної ради для відбування покарання у вигляді громадських робіт засудженими та порушниками, на яких накладено стягнення у вигляді громадських, виправних та суспільно корисних робіт: рішення виконавчого комітету Локачинської громади від 05.01.2001р. № 5. URL: <https://lokachynska-gromada.gov.ua/docs/686815/>.

7. Про визначення видів робіт та переліку об'єктів для відбування засудженими до громадських робіт та порушниками на яких накладене адміністративне стягнення у вигляді громадських робіт та суспільно-корисних робіт: рішення виконавчого комітету Варвинської селищної ради від 09.12.2020р. № 121. URL: <https://varvynska-gromada.gov.ua/docs/568109/>.

8. Правила Ради Європи про пробацію: Рекомендація CM/Rec (2010) 1 від 20.01.2010. URL: <https://rm.coe.int/16806f4097>.

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПОВЕРНЕННЯ НАУКОВОЇ РАДИ У СИСТЕМУ ДКВС УКРАЇНИ ТА ОРГАНІВ ПРОБАЦІЇ

Щербаков В. В.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Міжнародного економіко-гуманітарного університету

імені академіка Степана Дем'янука,

суддя

Рівненського окружного адміністративного суду

м. Рівне, Україна

У сучасних умовах на зміст державної політики України у зазначеній сфері суспільних відносин суттєво впливає відсутність у системі ДКВС України та органів пробації Наукової ради [1], яка б супроводжувала процес реалізації на всіх рівнях (концептуальному, нормативному, управлінському, правозастосувальному) [2 с.23] положень відповідної Концепції реформування органів та установ виконання покарань [3 с.79]. Така Рада була створена у 2005 році після прийняття Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», у ч. 2 ст. 7 якої було зазначено, що центральний орган виконавчої влади з питань

виконання покарань у своєму складі створює Наукову раду, яка узагальнює практику застосування законодавства з питань, що стосується завдань ДКВС України, розробляє пропозиції, спрямовані на його вдосконалення, і вносить їх на розгляд відповідно Президенту України чи Кабінету Міністрів України [4, с. 9], та діяла на підставі Положення про Наукову раду ДКВС (ДПтСУ) [1] аж до 2014 року, коли була ліквідована та не створена у сьогоденні.

Основними завданнями Наукової ради були:

1) розробка науково-практичних рекомендацій та висновків щодо формування та реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань;

2) формування науково обґрунтованих пропозицій щодо визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень з проблем діяльності кримінально-виконавчої служби, планування, організації, координації та забезпечення її наукової діяльності;

3) розробка пропозицій щодо формування замовлення стосовно проведення наукових досліджень у сфері виконання покарань, розподілу виділених бюджетних асигнувань на проведення науково-дослідних робіт згідно з кошторисом ДПтС України;

4) розгляд результатів науково-дослідних робіт і дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата та доктора наук за спеціальностями та темами, спрямованими на розвиток кримінально-виконавчої служби;

5) розробка рекомендацій для практичного застосування результатів наукових досліджень у сфері виконання кримінальних покарань;

6) наукові обґрунтування пропозицій щодо співробітництва з іншими державами;

7) розгляд стану організаційно-методичного забезпечення, результатів проведення перевірок і атестацій наукових (науково-дослідних) установ та навчальних закладів кримінально-виконавчої служби;

8) розгляд стану організації та підсумків проведення наукових конференцій, симпозіумів, семінарів, виставок тощо та обмін досвідом з актуальних проблем кримінально-виконавчої служби за участю в них наукових і науково-педагогічних працівників наукових (науково-дослідних) установ та навчальних закладів кримінально-виконавчої служби;

9) визначення актуальних проблем наукових досліджень та напрямів удосконалення навчальної роботи в системі професійного навчання персоналу кримінально-виконавчої служби;

10) формування планів основних фундаментальних наукових досліджень і розробок у сфері виконання кримінальних покарань;

11) розгляд науково-практичних рекомендацій щодо розвитку і підвищення ефективності управління персоналом кримінально-виконавчої служби;

12) розробка рекомендацій щодо розвитку та вдосконалення нормативно-правового, організаційного і кадрового забезпечення кримінально-виконавчої служби;

13) координація розробки науково-методичного забезпечення навчального процесу навчальних закладів кримінально-виконавчої служби;

14) розгляд та підготовка рекомендацій щодо впровадження навчальної та навчально-методичної літератури у діяльність навчальних закладів кримінально-виконавчої служби;

15) розгляд, розробка рекомендацій і висновків щодо погодження та запровадження освітньо-професійних програм підготовки персоналу для кримінально-виконавчої служби;

16) аналіз рекомендацій щодо здійснення контролю за якістю навчання у відомчих навчальних закладах;

17) розгляд пропозицій щодо забезпечення режиму виконання кримінальних покарань, оптимізації виховної роботи із засудженими, соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі;

18) аналіз результатів науково-дослідних робіт та вирішення питання публікації і впровадження їх у діяльність кримінально-виконавчої служби;

19) розробка пропозицій щодо вдосконалення форм статистичної звітності у сфері виконання кримінальних покарань;

20) сприяння встановленню та підтримка зв'язків з науковими, навчальними, юридичними, медичними та педагогічними закладами, правоохоронними органами, іншими відомствами і організаціями;

21) здійснення інших заходів, пов'язаних із забезпеченням функціонування та розвитку наукової діяльності в кримінально-виконавчій службі, та розроблення наукових підходів щодо процесів, які стосуються прийняття рішень прикладного характеру [1].

За період створення (2011 р.) та функціонування (до 2014 р.) Наукова рада ДПтС України підготувала та здійснила наукову кримінологічну експертизу [5] низки правових джерел, що стосувались сфери виконання покарань та були затверджені на відповідному нормативно-правовому рівні, а саме:

а) сприяла суб'єктам законодавчої ініціативи у внесенні більше 10 змін і доповнень у КВК України, ліквідувавши таким чином деякі існуючі у ньому прогалини і колізії;

б) ініціювала перед зазначеними суб'єктами внесення 5-ти змін і доповнень у Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» [4];

в) прийняла участь у розробці Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України (схвалена Указом Президента України у листопаді 2012 року) [6 с.750];

г) безпосередньо розробила ПВР УВП [7];

г) схвалила Доктринальну модель побудови пенітенціарної системи нового типу (інноваційний проект) [8], давши таким чином «друге дихання» та «зелене світло» для формування пенітенціарного законодавства та системи в Україні, про що ще в 90-х роках ХХ ст. у своїх роботах наполягав Г. О. Радов [9. с.12-16].

Таким чином, за допомогою та з безпосередньою участю Наукової ради ДПтС України за час її функціонування розроблялись теоретичні засади державної політики у сфері виконання покарань, а також формувались відповідні нормативно-правові та практичні підходи її реалізації, що виступає одним із аргументів відновлення її діяльності у сучасних умовах при 8-річній її відсутності у складі як ДКВС, так і Міністерства юстиції України.

Виходячи з цього та з метою запобігання у подальшому волонтаристських (від латин. voluntaries – вольовий, суб'єктивне немотивоване рішення без обліку об'єктивних умов суспільного життя, економіки, т. ін.) [10 с.125] рішень керівників цих відомств з цього приводу, варто ст. 7 Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України» доповнити частиною 2 такого змісту: «В обов'язковому порядку при центральному органі державної виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань та пробації, має бути створено відповідний підрозділ щодо наукового супроводу кримінально-виконавчої діяльності, а також Наукова рада, яка створюється та функціонує на підставі Положення, що затверджується зазначеним центральним органом виконавчої влади. Чисельна кількість і персональний склад Наукової ради визначаються та затверджується на засіданні колегії центрального органу державної виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань та пробації України».

Література:

1. Положення про Наукову раду Державної ДПтС України: затверджено наказом ДПтС України від 16.08.2011 № 311. Київ: ДПтС України, 2011. 6 с.

2. Кримінально-виконавче право України: підручник/О. М. Джужа, І. Г. Богатирьов, О. Г. Колб та ін.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужи. Київ: Атіка, 2010. С. 23–24.

3. Белкіна Д. Правові прогалини і колізії у кримінально-виконавчому законодавстві України: поняття та зміст. *Jurnalul juridic național: teorie și practică S.R.L. Republica Moldova*. 2020. № 3 (43). Р. 77–82.

4. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23 червня 2005 року. Офіційний вісник України. 2005. № 30. Ст. 4–10.

5. Орлов Ю. В. Кримінологічна експертиза нормативно-правових актів і їх проєктів: науково-методичне забезпечення: монографія. Сімферополь: Кримнавчпеддержвидав, 2010. 266 с.

6. Про Концепцію державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України: схвалена Указом Президента України від 8 листопада 2012 р. № 631/2012. *Офіційний вісник України*. 2012. № 87. Ст. 750.

7. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 29 грудня 2014 р. № 2186/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1656-14/>

8. Богатирьов І. Г. Доктринальна модель побудови пенітенціарної системи України нового типу: інноваційний проєкт. Київ: ТОВ «ВД «Дакор»», 2014. 56 с.

9. Радов Г. О. Першочергові проблеми пенітенціарної політики України на сучасному етапі. Проблеми пенітенціарної теорії і практики. 1996. № 1. С. 12–16.

10. Булько А. Н. Большой словарь иностранных слов. 35 тысяч слов. Изд. 3-е, испр., перераб. Москва: Мартин, 2010. С. 125.

ПРОБАЦІЯ, ЩО ЗМІНЮЄТЬСЯ – ПОКАРАННЯ, ЯКЕ ЗМІНЮЄ

Янчук О. Б.

директор

Державної установи «Центр пробації»

м. Київ, Україна

Для успіху будь – якої організації важливо єдине розуміння персоналом мети та стратегічного бачення. Наразі пробація України має свою візію, місію та цінності. **Візія** – створення справедливого і безпечного для кожного суспільства, яке прагне жити без правопорушень. **Місія** – сприяння здійсненню правосуддя та виконання альтернативних тюремному ув'язненню покарань таким чином, щоб створити відповідне середовище, де суб'єкт пробації був би готовий жити, не вчиняючи